

Framhaldsskólinn í
Austur-Skaftafellssýslu

Sjálfsmat

Verk- og framkvæmdaáætlun
Haustönn 2010 – Vorönn 2014

Forsendur sjálfmatskerfisins

Sjálfmatskerfi Framhaldsskólans í Austur-Skaftafellssýslu byggir á lögum um framhaldsskóla, aðalnámskrá framhaldsskóla, skólasamningi, skólanámskrá, umbótamiðaðri (results) sjálfmatsstefnu og einnig þeirri reynslu og þekkingu sem hefur orðið til hjá starfsmönnum skólans í gegnum árin.

- Í VII kafla laga um framhaldsskóla númer 92 frá árinu 2008 er fjallað um „Mat og eftirlit með gæðum” í 40. gr. er fjalla um markmið:
„**40. gr. Markmið.**
 Markmið mats og eftirlits með gæðum starfs í framhaldsskólum er að:
a. veita upplýsingar um skólastarf, árangur þess og þróun til fræðsluyfirvalda, starfsfólks framhaldsskóla, viðtökuskóla, atvinnulífs, foreldra og nemenda,
b. tryggja að starfsemi skóla sé í samræmi við ákvæði laga, reglugerða og aðalnámskrár framhaldsskóla,
c. auka gæði náms og skólastarfs og stuðla að umbótum,
d. tryggja að réttindi nemenda séu virt og að þeir fái þá þjónustu sem þeir eiga rétt á samkvæmt lögum.”
- Í 41. grein er fjallað um innra mat:
„**41. gr. Innra mat.**
 Hver framhaldsskóli metur með kerfisbundnum hætti árangur og gæði skólastarfs á grundvelli 40. gr. með virkri þátttöku starfsmanna, nemenda og foreldra eftir því sem við á.
 Framhaldsskóli birtir opinberlega upplýsingar um innra mat sitt, tengsl þess við skólanámskrá og áætlanir um umbætur.”
- Í 42. grein er svo fjallað um ytra mat þar sem stendur:
„Menntamálaráðuneyti annast öflun, greiningu og miðlun upplýsinga um skólahald í framhaldsskólum og er það liður í reglubundnu ytra mati á gæðum skólastarfs ásamt úttektum, könnunum og rannsóknum.”
- Í almennum hluta aðalnámskrár framhaldsskóla frá 2004, kafla 12.1 er fjallað um sjálfsmat og í kafla 12.1.1. eru tilgreind viðmið sem menntamálaráðuneytið setur varðandi mat á sjálfsmatsaðferðum framhaldsskóla. Sjálfsmatið skal vera *formlegt, altækt, áreiðanlegt, samstarfsmiðað, umbótamiðað, árangursmiðað, stofnana- og einstaklingsmiðað, lýsandi, greinandi og opinbert.*

- Í drögum að skólasamningi 2010 til 2012 stendur eftirfarandi um mat:

„Innra og ytra mat

Markmið innra mats og ytra mats er að auka gæði náms og skólstarfs.

*Kerfisbundið **innra mat** skóla á árangri og gæðum fer eftir 41. gr. laga um framhaldsskóla, reglugerð á grundvelli 42. gr. laganna og ákvæðum í almennum hluta aðalnámskrár framhaldsskóla.*

Við matið er gengið út frá markmiðum í skólanámskrá, þau gerð mælanleg eða fundnar áreiðanlegar vísbendingar um að starfið sé í samræmi við markmið.

Matið er umbótamiðað, skýrsla er gerð um þá þætti sem eru metnir hverju sinni og greint opinberlega frá helstu niðurstöðum og umbótum í kjölfarið, þar á meðal í ársskýrslu skólans til ráðuneytis.

Matsskýrsla þarf að geta verið ein af helstu undirstöðum ytra mats og vera aðgengileg ráðuneytinu á rafrænu formi.

*Skólinn gerir ráðuneyti grein fyrir **verk- og framkvæmdaáætlun** um innra mat til næstu þriggja ára. Áætlunin greini meðal annars frá sjálfsmatsaðferð skóla og þáttum sem koma til mats á hverju ári. Hún er endurskoðuð árlega og einu ári bætt við þannig að ávallt séu þrjú ár undir. Skólinn kynnir ráðuneyti nýjustu áætlun hverju sinni og er miðað við að hún verði fylgiskjal með samningnum. Hann greinir frá framvindu áætlunarinnar í ársskýrslu og er hún rædd á fundum um skólasamninginn.*

***Ytra mat** ráðuneytis fer eftir 42. gr. laganna og reglugerð sem sett er á grundvelli hennar.*

Ráðuneyti gefur árlega út áætlun til þriggja næstu ára um ytra mat (úttekt) á

framhaldsskólum sem kynnt er á fundi um skólasamninginn. Þegar niðurstaða ytra mats á skólanum liggur fyrir er hún rædd á fundi með fulltrúum hans. ”

- Í kafla 2.1 í skólanámskrá er fjallað um sjálfsmat og hefðir því tengdu. Þar segir meðal annars:

„Til marga ára hafa nokkrar aðferðir verið notaðar í FAS til að reyna að leggja mat á skólstarfið. Allir áfangar sem eru kenndir eru í sífelldu mati, bæði af kennurum og nemendum. Í miðannarviðtölum þar sem hver nemandi kemur og ræðir einslega við kennara sinn gefst tækifæri til að ræða um áfangann. Við lok annar gefst nemandi kostur á að meta áfangann og um leið kennarann og störf hans í skriflegu mati.

Kennari metur áfangann í annarlok, m.a. með hliðsjón af mati nemanda og eins út frá frammistöðu nemenda. Um hvern áfanga er skrifuð skýrsla sem skilað er til skólameistara í lok annar.

Sjálfsmatskerfi skólans er byggt á þessari hefð. Fjórar spurningar liggja til grundvallar við gerð sjálfsmatskerfisins. Í fyrsta lagi hverja skal meta. Í öðru lagi hvað skal meta. Í þriðja lagi hvernig skal það gert og loks hversu oft á að meta.

Þeir sem meta skólann og starfið eru: Kennarar, nemendur, stjórnendur, aðrir starfsmenn, foreldrar, gamlir nemendur, almenningur og skólanefnd. Hlutverk kennara og nemenda er þar stærst.

Lagt er mat á eftirfarandi: Nemendur, félagslíf nemenda, kennara, áfanga, stjórnun, stoðþjónustu, vinnuaðstöðu og skólann sem heild. Hver þáttur er metinn með mismunandi aðferðum og misjafnlega oft. “

- Á vorönn 2006 var leitað til Sigurlínar Davíðsdóttur, sérfræðings í sjálfsmati við Háskóla Íslands, til að fá hjá henni ráð varðandi sjálfsmat. Hún lagði í ráðgjöf sinni áherslu á svo nefnt „umbótamiðað (results) sjálfsmat“ sem gerð var tilraun með á þeirri önn. Í umbótamiðuðu sjálfsmati er lögð áhersla á að vinna í hópum út frá því sem hver hópur hefur áhuga á að skoða. Mikilvægt er að niðurstaða mats liggi fljótt fyrir og að strax í kjölfarið verði unnið að umbótum út frá þeim niðurstöðum.

Lýsing á sjálfmatskerfi

Kennarafundir, miðannarviðtöl, umsjónarviðtöl uppgjörsskýrslur, kennitölur anna, viðhorfsskannanir, nemendafundir, árangursmiðað sjálfsmat, uppgjörfundur, skólanefndarfundir og sjálfsmatsskýrsla eru meginþættir sjálfsmatskerfisins.

Kennarafundir

Frá klukkan 13 til 15 annan hvern föstudag eru kennarafundir almennt haldnir. Á þeim eru tekin fyrir mál sem varða starfið almennt, skipulag þess og framgang, en einnig málefni einstakra nemenda. Kennarahópurinn er af þeirri stærð að færi gefst á að ræða málin og meta stöðu þeirra atriða sem tekin eru fyrir. Oft eru á hverri önn tekin fyrir einhver sérstök viðfangsefni sem rædd eru og krufin þá önnina. Fundargerð er færð og hún lesin upp og undirrituð í lok fundar.

Miðannarviðtöl

Um miðja önn ræða kennarar einslega við nemendur í þeim áföngum sem þeir kenna. Í hverju viðtali er nemandinn spurður um kennsluna og námið. Einnig er farið yfir stöðu nemandans og honum tilkynnt hvort kennari metur stöðu hans óviðunandi, viðunandi eða góða. Miðannarmatið er skráð í Innu og umsjónarkennarar koma upplýsingunum til foreldra þeirra sem eru yngri en 18 ára. Niðurstaða miðannarmats er rædd á kennarafundi og aðgerðir gagnvart einstaka nemendum samræmdar. Fjallað um miðannarmat í hverjum áfanga í uppgjörsskýrslu.

Umsjónarviðtöl

Umsjónar kennari tekur eitt eða fleiri viðtöl við umsjónarnemendur sína á hverri önn þar sem farið er yfir skipulag náms til námsloka. Einnig er rætt um ástundun og nemendur eru hvattir til að ræða námið almennt svo sem skiplag og kennslu í einstaka áföngum. Umsjónarkennarar taka saman yfirlit um sína vinnu í lok annar. Umsjónarskýrslur eru ræddar á lokakennarafundi hverrar annar.

Uppgjörsskýrslur

Í lok hverrar annar taka kennarar saman skriflega skýrslu um hvern áfanga sem þeir kenna og einnig önnur verkefni sem þeir sinna. Uppgjörsskýrslur eru unnar samkvæmt skriflegu skipulagi sem samþykkt er á kennarafundi. Helstu efnisatriði uppgjörsskýrslna vegna kennslu eru þessi: Mat á því hvernig gekk að ná markmiðum áfangans, umfjöllun um kennsluhætti, meðaltöl einkunna, greining á brottfalli, mætingar, mat á 100 tíma reglunni, mat á hópvinnu, miðannarviðtöl, umfjöllun um mat nemenda á áfanganum þær annir sem slíkt mat fer fram og svo heildarmat á áfanganum og tillögur um breytingar. Öllum skýrslum ásamt fylgiritum er skilað á pappírformi til skólameistara. Faghópar kennara ræða skýrslur hvers fags í lok annar á sérstökum fundum. Skýrslan ásamt kennsluáætlun, samanteknu nemendamatsblaði og lokaprófi er sett í möppu sem er aðgengileg á vinnusvæði kennara.

Starfsmannaviðtöl

Á vorönn ræðir skólameistari við kennara og aðra starfsmenn um störf þeirra. Ef tilefni er til eru ræddar hugmyndir að úrbótum sem eru þá ræddar í næsta starfsmannaviðtali.

Kennitölur anna

Í lok hverrar annar er teknar saman upplýsingar úr Innu og úr uppgjörsskýrslum kennara. Atriðin sem unnið er með eru: Nemendaígildi við upphaf annar, nemendaígildi til prófs, brottfall, mætingar, vinnueinkunnir, prófseinkunnir og lokaeinkunnir. Útbúin er tafla þar sem tölurnar eru færðar inn fyrir hvern áfanga og síðan reiknað meðaltal hvers atriðis fyrir alla áfanga. Farið er yfir tölurnar og þær ræddar á kennarafundi. Meðaltalstölurnar eru settar í uppgjörsmatsmöppu hverrar annar.

Viðhorfskannanir

Lagðar eru fyrir viðhorfskannanir sem flokka má í fjóra flokka en þeir eru: Áfangamat nemenda, mat nemenda og starfsmanna á skólastarfi, mat fyrrverandi nemenda og mat samfélagsins.

Áfangamat nemenda er lagt fyrir annað hvert ár bæði á vorönn og haustönn. Lagðar eru sömu spurningar fyrir nemendur í öllum áföngum. Kennari vinnur síðan með niðurstöðuna í uppgjörsskýrslu annarinnar.

Mat nemenda og starfsmanna á skólastarfi er lagt fyrir fjórða hvert ár. Þar er spurt um einstaka þætti í starfsemi skólans aðra en kennslu, svo sem námsráðgjöf og bókasafnsþjónustu og auk þess er spurt um stjórnun. Skólameistari tekur saman niðurstöður og ræðir þær á kennarafundi og við einstaka starfsmenn eftir eðli máls.

Fyrrverandi nemendur eru spurðir um skólann og starfsemi hans fjórða hvert ár. Könnunin er lögð fyrir alla nemendur sem skráðir hafa verið í skólann á undangengnum fjórum árum fyrir utan þá sem skráðir eru á yfirstandandi önn. Skólameistari tekur saman niðurstöður og ræðir þær á kennarafundi.

Litið er á Sveitarfélagið Hornafjörð sem samfélag skólans. Íbúar eru spurðir um afstöðu til skólans. Ein slík könnun hefur verið unnin á vegum skólans og voru þá sérfræðingar í Kennaraháskóla Íslands fengnir til að vinna verkið. Könnunin var gefin út í skýrsluformi og rædd í skólanefnd og á kennarafundi.

Nemendafundir og rýnihópar

Haldnir hafa verið fundir nemenda um mál sem þá varða og tengjast skólastarfi svo sem félagslíf, mætingakerfi og fleira. Nemendur funda í hópum en koma síðan saman og ræða niðurstöður hópanna. Þessi aðferð er einnig notuð og þá með aðstoð aðfengins hópstjóra til að fá nemendur til að leggja mat á skólastarfið. Niðurstaðan er sett fram sem skrifleg samantekt og hún er rædd á kennarafundi.

Umbótamat

Á vorönn 2006 var eftir tilsögn Sigurlínar Davíðsdóttur unnið að svo nefndu umbótamiðuðu sjálfsmati. Umbótamatið er unnið þannig að hugmyndir að viðfangsefnum eru ræddar á kennarafundi sem tekur svo ákvörðun um hvað kanna á. Á kennarafundi er einnig tekin ákvörðun um það hvernig staðið er að matinu. Lögð er áhersla á að nota margar aðferðir við matið svo sem vettvangsathuganir og viðhorfskannanir. Niðurstöður matsins eru svo teknar saman og þær ræddar í kennarahópnum. Á grundvelli niðurstöðunnar eru teknar ákvarðanir um aðgerðir til að bæta stöðuna og svo eru mælingar endurteknar til að meta árangur aðgerðanna. Með þessu móti tekur kennarahópurinn sem heild á efni sem honum finnst mikilvægt, mælir með skipulögðum hætti og fer svo út í endurbætur í kjölfarið. Aðferðin er hnitmiðuð og stuðlar að samkennd í hópnum.

Uppgjörfundur

Við lok skólstarfs á vorin er haldinn daglangur uppgjörfundur kennara. Fyrir hádegi er liðinn vetur ræddur og farið yfir það hvað gekk vel og hvað hefði mátt gera betur. Eftir hádegi er síðan litið fram í tímann og línurnar lagðar fyrir næsta vetur og lengra fram í tímann; hvar eru ógnanir og tækifæri og að hverju er stefnt í framtíðinni. Ritun er fundargerð í fundargerðarbók kennarafunda. Fundargerðin er vélrituð og send kennurum.

Skólanefndarfundir

Á skólanefndarfundum eru einkum rædd mál sem varða stjórnun skólans og mannráðningar. Lögð er fyrir skólanefnd í desember rekstaráætlun næsta árs og einnig ársreikningur frá ríkisendurskoðun. Skólanefnd er því vettvangur mats á fjárhagslegum markmiðum og fjárhagslegri afkomu. Skólanefnd er einnig ætlað að tengja skólann við umhverfi sitt og því er það skólanefndar að móta þá viðhorfskönnun sem er lögð fyrir samfélagið til að fá mat þess á skólanum. Niðurstöður þess mats eru svo einnig rædd í skólanefnd. Síðast en ekki síst er umfjöllun skólanefndar lokaskrefið í gerð sjálfsmatsskýrslu fyrir hverja önn áður en hún er birt opinberlega á vef skólans.

Sjálfsmatsskýrsla

Sjálfsmatsskýrsla verður unnin út frá þeirri áætlun sem hér er lýst. Skýrslan verður rædd á kennarafundi, í skólanefnd og birt á vef skólans.

Verk- og framkvæmdaáætlun frá haustönn 2010 til vorannar 2014

Matsþættir	H10	V11	H11	V12	H12	V13	H13	V14
Kennarafundir	X	X	X	X	X	X	X	X
Miðannarviðtöl	X	X	X	X	X	X	X	X
Umsjónarviðtöl	X	X	X	X	X	X	X	X
Uppgjörsskýrslur	X	X	X	X	X	X	X	X
Starfsmannaviðtöl		X		X		X		X
Kennitölur	X	X	X	X	X	X	X	X
Áfangamat nemenda		X	X			X	X	
Mat á skólstarfi	X							
Mat fyrrverandi nemenda					X			
Mat samfélags							X	
Nemendafundir		X		X		X		X
Mat rýnihópa nemenda		X		X		X		
Umbótamat	X	X	X	X	X	X	X	X
Uppgjörfundir		X		X		X		
Skólanefndarfundir	X	X	X	X	X	X	X	X
Sjálfsmatsskýrslur		X		X		X		X

Rætt og samþykkt á kennarafundi í apríl 2010